

© Ovidiu Bojor
© 2018 Editura DHARANA

Editura Dharana București
Str. Sfânta Ecaterina nr.15, sect.4, O.P. 53
Tel: 021-337 24 24
e-mail: editura@gmail.com
www.sufletdecarte.ro

O primă ediție a acestei lucrări a fost tipărită la Editura Arhiepiscopiei Tomisului din Constanța în 2016, cu binecuvântarea I.P.S. Dr. Teodosie Petrescu, Arhiepiscopul Tomisului

Mulțumim domnișoarei Popovici Elena, studentă la facultatea de medicină din Constanța pentru ajutorul acordat la transcrierea manuscrisului și domnului Iordan Valentin, informatician, pentru ajutorul dat la procesarea lucrării pentru tipar. Mulțumim doamnei Dr. Ionica Ciortan pentru implicarea în acest proiect și pentru coordonarea acestor activități.

Prof. Ioan Bojoru

ANTOLOGIA VIETȚII

Destinul omului în lumea de aici și
în lumea de dincolo

Editura Dharana
București
2018

EVOCARÉ 5

I. VIAȚA-NAȘTEREA 11

1. Celula 13
2. Prima lună 22
3. Luna a doua 23
4. Luna a treia 23
5. Luna a patra 24
6. Luna a cincea 25
7. Luna a șasea 25
8. Luna a șaptea 26
9. Luna a opta 26
10. Luna a noua 27
11. Luna a zecea 28

II. NOU NĂSCUT 31

1. Leagănul 35
2. Alăptarea 36
3. Creșterea 42
4. Greutatea 42
5. Turburări de creștere 43
6. Ereditatea 45
7. Dentițiunea 46
8. Înțarcarea 49
9. Dureri abdominale (ale pântecelui) 50

10. Țipetele 51

11. Toropeala 53

III. VIAȚA ADOLESCENTĂ 55

1. Adolescența–Introducere 55
2. Aspirațiunea procreerii 59
3. E posibilă abstenența? 62
4. Viața mea școlară 63
5. Încercări de a lămuri în problema adolescenței 64
6. Părerile prof. medic dr. W. Baven asupra castității 67
7. Pierderi seminale în adolescență 73
8. Terapia patimei 78
9. Crinul vieții 90
10. Omul evoluează 93
11. Părerile medicilor celebri asupra junimei 96
12. Recomandări tinefimei 99
13. Tablele afișate la expoziția profilactică socială 102
14. Aprecierea castității în timpurile istorice 105
15. Bibliografie 106
16. Alcoolismul 110
17. Fumatul 115
18. Morfinismul – opiofagismul 117

IV. CĂSĂTORIA (matrimonium, combium) 119

1. Căsătorie, însurătoare, măritiș, cununie 119
2. Meditație asupra vocațiunii căsătoriei 121
3. Femeia din punct de vedere antropologic 126

4. Părerii diferite asupra vocațiunii genurilor umane 131
  5. Despre căsătoria între rudenii 133
  6. Ereditatea în căsătorie 147
  7. Turburări în căsătorie. Polaritatea căsătoriei 159
  8. Aspectul creștin al căsătoriei 163
  9. O adresă către colegul Enache Ionescu Caransebeș 166
  10. Cuvânt asupra căsătoriei 169
  11. Căminul sufletelor, izvor al vieții 179
- V. ETATEA BĂTRÂNEASCĂ 195
1. Marasmul senil 195
  2. Marasmul prematur 205
  3. Climacterium și menopauza 209
  4. Centenarii 232
- VI. CULTUL MORȚILOR 235
- Viața, moartea și viața dincolo de mormânt 235
- Cuvânt înainte 235
1. Cultul morților 238
  2. Viața pe pământ 250
  3. Viața dincolo de mormânt 252
  4. Credința creștină asupra repausaților 255
  5. Comunicările între vii și morți 258
  6. Comunicarea oamenilor pământeni cu îngerii 264
  7. Spiritele rele 265
  8. Sfinții 266
  9. Coliva 281

10. Viața viitoare 283
  11. „Iubiți-vă unii pe alții, precum v-am iubit Eu pe voi” 287
  12. Somnul, icoana morții 288
  13. Viața și activitatea în rai 289
  14. Măritișul creștin 290
  15. Iadul 291
  16. A doua venire a lui Hristos pe pământ 295
  17. Venirea lui Antichrist 296
  18. Învierea trupurilor 298
  19. Judecata definitivă a lui Dumnezeu 300
  20. Sfârșitul lumii 302
- VII. ÎNCHEIERE 306
- VIII. ARBORELE GENEALOGIC AL FAMILIEI BOJOR 309
- IX. PROFESOR IOAN BOJORU 313
- Date biografice 313 ‘
- Lucrări ale profesorului Ioan Bojoru 314
- X. VIAȚA VIITOARE 319
- POSTFAȚĂ 321

4. Părerii diferite asupra vocațiunii genurilor umane 131
  5. Despre căsătoria între rudenii 133
  6. Ereditatea în căsătorie 147
  7. Turburări în căsătorie. Polaritatea căsătoriei 159
  8. Aspectul creștin al căsătoriei 163
  9. O adresă către colegul Enache Ionescu Caransebeș 166
  10. Cuvânt asupra căsătoriei 169
  11. Căminul sufletelor, izvor al vieții 179
- V. ETATEA BĂTRÂNEASCĂ 195
1. Marasmul senil 195
  2. Marasmul prematur 205
  3. Climacterium și menopauza 209
  4. Centenarii 232
- VI. CULTUL MORȚILOR 235
- Viața, moartea și viața dincolo de mormânt 235
- Cuvânt înainte 235
1. Cultul morților 238
  2. Viața pe pământ 250
  3. Viața dincolo de mormânt 252
  4. Credința creștină asupra repausărilor 255
  5. Comunicările între vii și morți 258
  6. Comunicarea oamenilor pământeni cu îngerii 264
  7. Spiritele rele 265
  8. Sfinții 266
  9. Coliva 281

10. Viața viitoare 283
  11. „Jubiți-vă unii pe alții, precum v-am iubit Eu pe voi” 287
  12. Somnul, icoana morții 288
  13. Viața și activitatea în rai 289
  14. Măritișul creștin 290
  15. Iadul 291
  16. A doua venire a lui Hristos pe pământ 295
  17. Venirea lui Antichrist 296
  18. Învierea trupurilor 298
  19. Judecata definitivă a lui Dumnezeu 300
  20. Sfârșitul lumii 302
- VII. ÎNCHEIERE 306
- VIII. ARBORELE GENEALOGIC AL FAMILIEI BOJOR 309
- IX. PROFESOR IOAN BOJORU 313
- Date biografice 313*
- Lucrări ale profesorului Ioan Bojoru 314
- X. VIAȚA VIITOARE 319
- POSTFAȚĂ 321

I. VIAȚA-NAȘTEREA

Omne vivum ex vivo. Omnis cellula ex cellula.
Omnis nucleus ex nucleo. Omnis nucleolus ex nucleolo.

Sunt astăzi, aforisme care confirmă aforismul lui Epicur (341-279 îHr):

ex nihilo nihil.

Adecă orice viețuitor își ia naștere din alt viețuitor sieși asemenea. Din nimic nu se face nimic. Din anorganic, nu se poate face viață, substanță organică de către noi, oamenii, pe lângă tot progresul cu care ne place să ne mândrim. Singurele, plantele pot face din substanțe anorganice substante organice: din ființe moarte, ființe vii.

Punctul de plecare al viețuitoarelor, fie vegetale, fie animale, este **celula**.

Sunt viețuitoare atât vegetale, cât și animale, care sunt formate dintr-o singură celulă. Apoi s-au asociat mai multe celule, de același soi, dând colonii; coloniile de celule au început a se diferenția în vederea unui scop, în vederea funcțiilor diferite, în urma principiului diviziunii muncii, dând organe. Organele care colaborează în vederea unui scop dau sistemul, aparatul respectiv. Astfel, ne putem închipui formarea arborelui uriaș de viețuitoare variate, fie vegetale, fie animale, cunoscute atât în stratele erelor trecute geologice, cât și cele ce azi le aflăm supraviețuind pe planeta noastră.

La animalele atât de diferențiate, cum le cunoaștem azi, ca și la plantele diferențiate cunoscute, în desfășurarea vieții lor, le vedem născându-se dintr-o singură celulă, din ovulul fecundat, precum viețuitoarele unicelulare, nediferențiate, se nasc dintr-o singură celulă, prin simpla divizi-

une, dintr-o celulă se nasc două, care despărțindu-se trăiesc independent și când ajung mărimea caracteristică speciei, se înmulțesc iarăși mai departe în două.

Ceea ce în milioane de ani (după alții în miliarde de ani) s-a realizat, în imensa mulțime de viețuitoare animale și vegetale, prin diferențieri, e ceea ce numim filogenia viețuitoarelor. Filogenia se repetă în ontogenie, căci toate viețuitoarele organizate își au evoluția dintr-un ou, dintr-o celulă, într-un timp determinat, propriu fiecărei specii; așa că afirmația lui Pasteur, „omne vivum ex vivo”, s-ar putea înlocui cu faptul constatat „omne vivum ex ovo”.

A descrie evoluția tuturor viețuitoarelor, fie în erele geologice dispărute, fie în felul cum azi le aflăm în arborele genealogic al viețuitoarelor, credem a fi ceva prea vast, pentru o popularizare a nașterii, vom rămâne la evoluția omului, a cărui naștere și viață ne interesează în cazul prezent, lasând privirea evolutivă comparativă a tuturor viețuitoarelor pentru un alt tratat, pe seama oamenilor de specialitate. Rămânând la om, vom spune că în ontogenia sa, care repetă filogenia, pleacă dintr-o celulă, din **oul fecundat**.

Celula este unitatea arhitectonică a tuturor viețuitoarelor, fie unicelulare, fie pluricelulare, diferențiate în cele mai variate organizații. Celula are și ea o construcție destul de amplă, deși e de mărime submicroscopică. Ni se impune să știm ce este celula, care-i este alcătuirea ei submicroscopică, zicem să-i cunoaștem citologia, adică știința despre celule, apoi histologia, adică știința despre țesuturile celulare în diferite organe, ori sisteme de organe, care ni le face cunoscute anatomia. Este de importanță această recunoaștere, căci dacă celulele, fie singuratice, fie

asociate, diferențiate în organe și sisteme de organe, nu-și pot îndeplini activitatea, atunci urmează moartea naturală, care biologilor le este tot atât de „terra incognita” ca și viața, în ființa sa.

Viața, moartea, ca fenomene vitale, de noi sunt înregistrate, fără a le putea împiedica în ființa lor, cum simplă minte înregistrăm fenomenele energiei atomice, fără a o putea opri în manifestările ei; de aici ipoteze peste ipoteze, până ne pierdem, legănăm, îngânăm cu misticism în cunoașterea vieții, nașterii, morții.

„Desfășurarea radioactivă este o proprietate a nucleului însuși, și depinde numai de starea lui, nu se poate nici fixa, nici împiedica, nici întârzia desintegrarea: deci, experimental nu se poate decât nota momentul de apariție a radioactivității”. [v. I.B. „Atom, energie atomică”. pag 7]. Cam astfel stăm cu viața, cu moartea, le vedem, le înregistrăm, nu putem nici să le fixăm, nici să le împiedicăm, nici să le întârziem, nici să le prelungim, în evoluția lor... decât să le înregistrăm... înregistrăm viața, nașterea, moartea, cum înregistrăm radioactivitatea.

1. Celula

Vom rămâne la celula animală, intrucât de celula vegetală s-a vorbit cu alte ocazii, deși analogia între ele este foarte izbitoare.

Animalele le împărțim în:

- protozoare
- mezozoare

- metazoare celentate și celomate
- celomatele nevertebrate și vertebrate
- vertebrele aplacentaria și placentaria

Protozoarele, adică cele dintâi animale, sunt în forma cea mai simplă, o singură celulă. Singura celulă îndeplinește toate funcțiunile de viață vegetativă și toate funcțiunile de viață animalică. Înmulțirea se face pe cale simplă, prin diviziunea în două a celulei, deci din una se fac două: de aici se spune despre protozoarele unicelulare că sunt eterne, fără sfârșit, nemuritoare.

Sunt protozoare la care s-au asociat mai multe celule în colonii, dar toți indivizii asociați au aceeași formă și aceeași funcțiune, deci sunt nediferențiate.

Metazoarele sunt alcătuite din mai multe celule, diferențiate și adaptate pentru anumite funcțiuni, în urma principiului împărțirii muncii. Unele sunt celule reproducătoare.

Mezozoarele sunt forme transitorii între protozoare și metazoare.

Celula, în cele mai multe cazuri de mărime submicroscopică, de la 4 microni la 1 mm, are o alcătuire constatatoare în:

- membrana celulară
- protoplasma
- nucleu
- nucleol
- cytocentru sau centrosom.

Membrana celulară este în cele mai multe cazuri protectoarea celulei, rezultată din transformarea periferică a protoplasmei.

Protoplasma e o substanță semilichidă, compusă dintr-un amestec de materii, în bună parte din proteine. Prin fermentii digestivi se descompune proteina în acidamine, conținând C.H.O.N.S., grăsimi, lipoide, care pe lângă N. conțin și P., de exemplu lecitina, apoi acizi ai grăsimilor, colesterina. Protoplasma are apă multă, săruri, fermenți, materii nutritive, cristale, vacuole, acidamine, CO₂, acid lactic, acid butiric, materii diuretice, grăsimi, zahăr, dextrină, glicogen etc.

Protoplasma este veșnic schimbătoare, poate trece dintr-o structură în alta, când este fibroasă, granulară, reticulară etc., după funcțiunile ce le îndeplinește.

Nucleul din protoplasmă poate fi sferic, elipsoideu, ramificat, are și el:

- membrană nucleară
- suc nuclear
- linina
- cromatina
- substanță nucleară
- nucleol

Membrana nucleului va fi și aici o modificare a substanței nucleare, o suprafață periferică protectoare. Substanța nucleară este un proteid acidofil și are uneori nucleoli. Linina este în nucleu în forma unui reticol spongios, care leagă cromatina, iar între reticulele liniei se află lichidul nuclear și substanța nucleară. Cromatina este o proteidă a nucleului cu reacție acidă, datorită acidului fosforic. Este mai adeseori granulară, uneori aparent omogenă. Nucleolii sunt granule de cromatină minimale.

Citocentrul sau centrosoma este centrul ce determină echilibrul celulei. Are rolul principal în diviziunea celulelor, poate avea și centriole, cum sunt în nucleu, nucleoli. Centrosomul va fi înconjurat de o substanță protoplasmatică având o structură radiară și este așezat ori lângă nucleu, ori între membrana celulară și nucleu, mai rar lângă membrana celulară.

Celula are funcțiuni de

- metabolism (asimilație, desasimilație)
- plastice (a forma)
- locomotive
- sensibilitate
- creștere
- reproducere
- respirare
- excrețiune și secrețiune.

Durata vieții celulelor este limitată, cele uscate (îmbătrânite) pier, luându-le altele noi locul. Creșterea celulelor este rezultatul metabolismului, rezultând materii plastice un timp, apoi se divid, se reproduc, înmulțesc, dând fenomenul numit cariochineză sau mitosa = diviziunea indirectă. La celule e cunoscută și diviziunea directă = amitosa, dând două celule mai mici care prin nutriție ajung mărimea caracteristică speciei respective, ca apoi din nou să se dividă în două.

La mitoză vedem inițial pregătirea nucleului pentru diviziune. Cromatina formează adeseori un fir lung, încâlcit ca un ghem, la început granulos, din granule răslețe în lăniță, apoi nucleul ori nucleolii se micșorează, dispar, firul cromatinei se împarte într-un număr anumit de fragmente:

chromosomi. Numărul cromosomilor este fix la fiecare animal.

Centrosomul se divide în două, se despart unul de altul, unul înspre un pol al celulei, altul înspre celălalt pol, în vreme ce protoplasma ia formă fibroasă, asemenea unui fus. Fibrele sunt acromatice. Centrosomii depărtându-se tot mai mult, devin corpusculi polari, cu protoplasma așezată radial în jurul lor.

Cromozomii iau formă de V, așezându-se în partea ecvatorială a fusului, cu unghiurile pe axă, cu capetele libere spre periferia planului ecvatorial. O parte din cromozomi lunecă pe fibrele fusului, către polul nord, în apropierea centrosomului nordic, o altă parte de cromozomi către polul sud, către centrosomul sudic polar. Segmentele de cromatină se împreună, iau formă de nucleu, cu lăniță, cu granule de cromatină, cu membrană nucleară, cu lichid nuclear, eventual cu nucleoli, dispărând și fibrele ce formau fusul. Concomitent cu aceste fașe cariochetice, la suprafața celulei se ivește o brăzdătură circulară, care se adâncește mereu, până ce din o celulă se fac două. În cele două celule, se află deci în fiecare câte o jumătate din protoplasma, din nucleu, din cromatină, din centrosomul celulei mame și fiecare după ce prin nutriție ajunge mărimea caracteristică a speciei, începe o nouă diviziune.

Se pune întrebarea, care din părțile văzute la celulă e viața, care parte trăiește? Trăiește protoplasma? Trăiește nucleul cu organizația-i văzută? Trăiește centrosomul? Ori alte părți amintite la structura celulei?

Răspunsul este foarte simplu și scurt. Nici una din părțile cunoscute în organizația submicroscopică a celulei nu trăiește, toată organizația celulară este numai locuință